

Korkoinstrumentit

Tietosivu

Tammikuu 2018

Rahoitusinstrumentteja ovat kaikenlaiset rahoitusvälineet, jotka on tarkoitettu kaupankäyntiin arvopaperimarkkinoilla. Rahoitusvälineet voidaan jakaa monimutkaisiin ja yksinkertaisiin instrumentteihin. Ennen kuin teet kauppaa rahoitusinstrumentilla, meidän on varmistettava, että sinulla on riittävästi tietoa ja kokemusta instrumenttien ominaisuuksista ja riskeistä. Alla on tietoa sen instrumenttityypin tärkeimmistä ominaisuuksista ja riskeistä, jota kohtaan olet osoittanut kiinnostusta. Ellei sinulla ole riittävästi tietoa ja kokemusta, suosittelemme, ettet tee kauppaa tällä instrumentilla. Jäljempänä olevat tiedot rahoitusinstrumenteista ja niiden riskeistä eivät ole tyhjentäviä. **MUISTA:** Käydäksesi kauppaa näillä instrumenteilla sinun on perehdyttävä kyseisen rahoitusinstrumentin kaupankäynnin sopimukseen ja ehtoihin.

Esittely

Ostaessasi korkoinstrumentin lainaat rahaa sille taholle, joka on laskenut kyseisen instrumentin liikkeeseen. Otat samalla riskin sen suhteen, ettei kyseinen taho välttämättä pysty maksamaan lainaamia rahoja takaisin. Korkoinstrumenttiin sijoittamisesta saatava tuotto ilmaistaan normaalisti korkona. Tuotto tiedetään normaalisti etukäteen edellyttäen, että pidät instrumentin erääntymispäivään asti. Korkoinstrumentin voi tavallisesti myydä juoksuaikana kuluessa, mutta tuotto voi silloin olla odotettua pienempi.

Näin korkoinstrumentit toimivat

Korkoinstrumentti on instrumentin liikkeelle laskijaan kohdistuva vaade. Olet näin ollen alttiina instrumentin liikkeelle laskijan luottokelpoisuudelle, niin kutsutulle luottoriskille. Jos liikkeelle laskijan maksukyvyyn katsotaan laskevan, myös hänen luottokelpoisuutensa laskee. On olemassa erityyppisiä korkoinstrumentteja. Ne vaihtelevat riippuen mm. niiden liikkeelle laskijasta, liikkeelle laskijan mahdollisesti lainaa varten asettamasta vakuudesta, liikkeelle laskijan luottokelpoisuudesta, juoksuaikasta takaisinmaksupäivään asti ja koron maksumuodosta.

Korkoinstrumentin arvoon vaikuttavat mm. markkinakorko ja liikkeelle laskijan luottokelpoisuus.

- Jos liikkeelle laskijan luottokelpoisuus nousee, myös korkoinstrumentin arvo nousee.

- Jos liikkeelle laskijan luottokelpoisuus laskee, myös korkoinstrumentin arvo laskee.

- Jos markkinakorot laskevat, korkoinstrumentin arvo nousee

- Jos markkinakorot nousevat, korkoinstrumentin arvo laskee

Erityyppiset korkoinstrumentit

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumenttien juoksuaika on enintään yhden vuoden. Ne lasketaan liikkeeseen nimellisarvoa pienemmällä hinnalla, esimerkiksi 98 prosentilla nimellishinnasta, ja erääntymispäivänä nimellissummasta maksetaan takaisin 100 prosenttia. Myyntihinnan ja erääntymispäivänä takaisin maksettavan nimellissumman välinen ero muodostaa koron/tuoton.

Liikkeelle laskija

Valtio
Yritys tai kunta
Pankki

Nimike

Valtion joukkovelkakirjalaina
Yritystodistus tai kuntatodistus
Sijoitustodistus

Obligaatiot

Obligaatioilla on liikkeellelaskuhetkellä yli vuoden juoksuaika. On olemassa monia erilaisia rakenteita, joiden avulla omistajille maksetaan tuottoa.

Kiinteäkorkoiset obligaatiot

Tuotto maksetaan tavallisesti vuositasolla. Jos pidät obligaation lopulliseen erääntymispäivään asti, tiedät saamasi tuoton.

Floating Rate Note (FRN)

Kuponkimaksut seuraavat tavallisesti kolmen kuukauden viitekorkoa, esimerkiksi EURIBORia (Euro Inter Bank Offered Rate). Kuponkikorko määritetään useimmiten neljännesvuodeksi kerrallaan kunkin vuosineljänneksen alussa.

Nollakuponkiobligaatiot

Samankaltainen rakenne kuin rahamarkkinainstrumentit – obligaatiot siis myydään nimellisarvoa pienemmällä hinnalla, esimerkiksi 92 prosentilla nimellishinnasta. Erääntymispäivänä omistaja saa nimellissumman. Ostohinnan ja erääntymispäivänä takaisin maksettavan nimellissumman välinen ero muodostaa koron/tuoton.

Kenelle korkoinstrumentit sopivat?

Erityyppisiin korkoinstrumentteihin liittyvät riskit voivat vaihdella, ja ne riippuvat muun muassa liikkeelle laskijan luottokelpoisuudesta ja sijoituksen juoksuaikasta. Yleisesti ottaen korkoinstrumentteihin katsotaan kuitenkin sisältyvän pienemmän riskin kuin osakkeisiin. Korkean luottokelpoisuuden omaavan tahon liikkeelle laskema korkoinstrumentti voi olla hyvä vaihtoehto, jos haluat minimoida säästetyn pääoman arvon vähenemisen riskin. Korkoinstrumentit ovat yleisesti ottaen sopiva sijoitusmenetelmä, jos säästät lyhyellä tähtäimellä.

Kaupankäynti korkoinstrumenteilla

Kaupankäynti korkoinstrumenteilla poikkeaa monin tavoin osakkeilla käytävästä kaupasta. Markkinoita dominoivat institutionaaliset sijoittajat, kuten eläkerahastot, vakuutusyhtiöt ja pankit. Yksityishenkilöt ostavat tavallisesti rahamarkkinainstrumentteja ja obligaatioita rahamarkkina- ja obligaatorahastojen kautta.

Raha- ja obligaatiomarkkinoilla korkoinstrumenttien kurssit määritetään päivittäin. Markkinakorkoihin vaikuttavat analyysit ja arviot, joita keskuspankit ja muut suuremmat institutionaaliset toimijat tekevät esim. inflaation, suhdanteiden ja korkojen kehityksestä sekä Suomessa että muissa maissa. Useimmilla korkoinstrumenteilla on hyvä likviditeetti, minkä vuoksi ne on helppo ostaa ja myydä juoksuaikana kuluessa. Jotta voisit käydä kauppaa korkoinstrumenteilla, tarvitset arvo-osuustilin.

Risk

Riskillä tarkoitetaan sijoitusyhteyksissä todennäköisyyttä, että sijoitetun pääoman arvo laskee. Suurempi riskinotto mahdollistaa usein suuremmat mahdollisuudet korkeaan tuottoon, mutta lisää samalla rahojen menettämisen riskiä. On aina olemassa riski, että menetät kaiken sijoittamasi pääoman tai ettet pysty myymään halussasi olevaa rahoitusinstrumenttia.

- Mitä suurempi riski, sitä suurempi kurssivaihtelu
- Mitä pienempi riski, sitä tasaisempi kurssikehitys

Korkoinstrumenttiin sisältyvän riskin muodostaa toisaalta juoksuaikana mahdollisesti tapahtuva korkomuutoksista johtuva kursivaihtelu, toisaalta instrumentin liikkeelle laskijaan liittyvä luottoriski. Juoksuajan kuluessa korkoinstrumenttiin vaikuttavat monet eri tekijät, kuten liikkeelle laskijan muuttunut luottokelpoisuus (luottoriski), suhdanteet ja keskuspankkien toiminta.

Kustannukset

Käydessäsi kauppaa korkoinstrumenteilla maksat normaalisti välityspalkkion, joka lasketaan prosentteina tilitapahtuman suuruudesta. Jotkin toimijat veloittavat minimipalkkion.

Jos teet kauppaa ulkomaisilla korkoinstrumenteilla, välityspalkkio on suurempi kuin suomalaisilla korkoinstrumenteilla kauppaa tehdessäsi. Muussa valuutassa kuin eurossa hankittavien korkoinstrumenttien osalta peritään myös valuutan vaihtoon liittyvät kustan-

nukset. Luottoriskiin vaikuttavat liikkeelle laskijan mahdollisuudet maksaa lainattu summa ja jäljellä oleva korko takaisin. Luottoriski voi muuttua markkinoiden edellytyksistä ja liikkeelle laskijan takaisinmaksukyvyystä riippuen.

Suomalaisiin valtion, kunnan tai asuntorahoitusyhtiöiden liikkeelle laskemiin korkoinstrumentteihin katsotaan normaalisti liittyvän suhteellisen pieni riski. Muiden yritysten ja ulkomaisten tahojen liikkeelle laskemiin korkoinstrumentteihin liittyvä riski voi vaihdella voimakkaasti. Esimerkiksi eri valtioihin ja yrityksiin liittyvä riski voi vaihdella.

Jos sijoitat ulkomaisessa valuutassa noteerattaviin korkoinstrumentteihin, otat myös valuuttariskin. Sijoituksen arvo voi nousta tai laskea valuuttakurssien heilahtelujen mukaan.

Muista:

- Aiempi tuotto ei ole tae tulevasta tuotosta. Rahoitusinstrumenttien arvo voi sekä nousta että laskea, eikä ole varmaa, että saat koko sijoittamasi pääoman takaisin.
- Käydäksesi kauppaa näillä instrumenteilla sinun on perehdyttävä niihin sopimuksiin ja ehtoihin, jotka koskevat kaupankäyntiä rahoitusinstrumenteilla. Sovellettava sopimus riippuu siitä, millä instrumentilla kauppaa käydään.
- Joihinkin instrumentteihin liittyy maksusitoumuksia tulevaisuudessa. On tärkeää, että pystyt täyttämään velvollisuutesi.
- Tarkasta myynti-ilmoituksessa olevat tiedot ja muu varoithi liittyvä raportointi ja huomauta mahdollisista virheistä välittömästi.
- Seuraa omistustesi arvon vaihtelua säännöllisesti.
- Olet itse vastuussa tarvittavista toimenpiteistä tappioriskin vähentämiseksi.
- Pyydä aina täydentävää markkinointimateriaalia tai muuta lisätietoa, jossa on tarkempaa kuvausta siitä rahoitusinstrumentista, josta olet kiinnostunut.

Kysymyksiä

1. Ostaessasi korkoinstrumentin...

- A) ...sen liikkeelle laskija lainaa sinulle rahaa
B) ...lainaat rahaa instrumentin liikkeelle laskijalle
C) ...saat oikeuden osuuteen liikkeelle laskijan yhtiöstä

2. Jos liikkeellelaskijan luottokelpoisuus kasvaa...

- A) ...korkoinstrumentin arvo normaalisti nousee
B) ...korkoinstrumentin arvo normaalisti laskee
C) ...sillä ei normaalisti ole vaikutusta korkoinstrumentin arvoon

3. Jos markkinakorot nousevat...

- A) ...jo liikkeeseen lasketun korkoinstrumentin arvo normaalisti nousee
B) ...jo liikkeeseen lasketun korkoinstrumentin arvo normaalisti laskee
C) ...sillä ei normaalisti ole vaikutusta jo liikkeeseen lasketun korkoinstrumentin arvoon

4. Rahamarkkinainstrumentin...

- A) ... juoksuaika on enintään vuoden
B) ... juoksuaika on 5–10 vuotta
C) ... juoksuaika on yli 10 vuotta

5. Kiinteäkorkoisen obligaation osalta...

- A) ... koko tuotto maksetaan erääntymispäivänä
B) ... ei makseta tuottoa
C) ... tuotto maksetaan tavallisesti vuosittain